

Nr 267.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 13 september 1914.

» » » i andra kammaren den 13 september 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående höjning av gällande tullsatser å tobak.

(Bevillningsutskottets memorial nr 34.)

Till Konungen.

I den till innevarande riksdag avgivna statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t, i avvaktan på framläggandet av proposition angående reglering av tobaksbeskattningen, å inkomsttiteln tobaksskatt beräknat en inkomst av 6,000,000 kronor. Det förslag till förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, som Eders Kungl. Maj:t sedermera (proposition nr 254) förelagt riksdagen, har numera blivit i huvudsak av riksdagen antaget. Enligt den sålunda antagna förordningen skall den ökade inkomsten av tobaksbeskattningen uttagas genom en till vissa procent å tobaksvarornas priskurantpris bestämd skatt. De i författningen angivna skattesatserna hava också beräknats så, att de, under förutsättning att monopoldriften komme i gång å avsedd tid, skulle för år 1915 tillföra statsverket den ovannämnda inkomstökningen av 6,000,000 kronor. Eders Kungl. Maj:ts förslag innehöll i 38 § bestämmelsen, att författningen skulle träda i kraft den 1 november 1914. Denna bestämmelse är emellertid av riksdagen ändrad. I fråga om ikraftträdandet har riksdagen i sin till Eders Kungl. Maj:t i ärendet avlätna skrivelse anfört, att på grund av de särskilda förhållanden, som

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 87 häft. (Nr 267.) 1

efter avlåtandet till riksdagen av Eders Kungl. Maj:ts förslag i ämnet inträtt å det ekonomiska området, det skulle, efter vad som kunde antagas, möta svårighet att omedelbart anskaffa det för monopolets införande erforderliga kapitalet. Under sådana omständigheter och då det för närvarande icke syntes vara möjligt att bedöma, hur snart förhållandena åter kunde bli sådana, att berörda svårighet icke kunde anses föreligga, vore det enligt riksdagens mening icke välbetänkt att redan nu fastställa viss dag för monopollagstiftningens ikraftträdande, utan borde avgörandet lämpligen överlämnas åt Eders Kungl. Maj:t. I anslutning till vad sålunda anförts har riksdagen beslutat, att ifrågasvarande förordning skall träda i kraft å den dag före utgången av år 1915, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Med anledning av den gjorda ändringen av den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen om ikraftträdandet av författningen om tobaksmonopol lär någon inkomst av monopolet icke böra upptagas i riksstaten för år 1915. Vid sådant förhållande och då de nedsättningar i av Eders Kungl. Maj:t äskade anslag, som möjligen kunna bli av riksdagen beslutade, säkerligen icke torde komma att överskrida det belopp, varmed inkomsterna för år 1915 måste i betraktande av numera inträdda förhållanden väntas komma att understiga de av Eders Kungl. Maj:t beräknade, har riksdagen ansett sig böra redan nu söka en utväg för beredande på annat sätt åt statsverket av den inkomst av 6,000,000 kronor, som monopolet beräknats giva under år 1915.

I samband med antagandet av nämnda författning om tobaksmonopol har riksdagen beslutat vissa av monopollagstiftningen påkallade ändringar i gällande tullsatser för tobak, vilka ändringar äro avsedda att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande träda i kraft samtidigt med nämnda författning.

Sedan riksdagen beslutat, att för tillgodoseende av statens inkomstbehov i vidsträckt omfattning begagna tobakens skattekraft, har det synts riksdagen ligga närmast till hands att även för tillgodoseende av det nu föreliggande tillfälliga behovet av ökad statsinkomst anlita tobaksbeskattningen, vilket lämpligen synes kunna ske genom en för ändamålet avpassad höjning av tullsatserna å tobak. Då en sådan höjning, sedan tobaksbeskattningsfrågan genom riksdagens omförmälda beslut vunnit sin definitiva lösning, givetvis bör gälla endast för tiden intill dess monopol författningen träder i kraft och sålunda erhålla en rent tillfällig och provisorisk karaktär, torde densamma icke möta de betänkligheter, som eljest möjligen kunnat göras gällande.

Tullsatserna för tobak äro enligt gällande tulltaxa följande:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
195.	oarbetad, blad och stjälek	1 kg.	1	—
	arbetad:			
196.	cigararer och cigarretter.....	1 kg.	4	—
197.	andra slag.....	1 kg.	1	20

De av chefen för finansdepartementet jämlikt nådigt bemyndigande den 27 maj 1909 tillkallade sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning och uppgöra förslag till reglering av tobaksbeskattningen föreslog i sitt år 1911 framlagda betänkande följande ändrade lydelse av rubrikerna för tobak i tulltaxan:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
	oarbetad:			
001.	stjälek	1 kg.	1	80
	bladtobak:			
002.	s. k. Kentucky-, Virginia- (även Nord- och Syd-Carolina), Ohio-, Maryland- samt Kinatobak.....	1 kg.	1	80
003.	andra slag	1 kg.	2	50
	<i>Anm. 1.</i> För bladtobak, från vilken stälken helt eller delvis borttagits (stripad bladtobak), utgår tullavgiften med 15 procent förhöjning.			

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	<p><i>Ann. 2.</i> Såvida icke vederbörande tullförvaltning finner de i rubrikerna 001 och 002 stadgade tullsatser otvetydigt tillämpliga, må desamma icke åsättas, med mindre varan av generaltullstyrelsen förklarats hänförlig till något av de i nämnda rubriker uppräknade tobaksslag; och gäller såsom ytterligare villkor för ifrågavarande tullsatsers tillämpning, att den tobaksfabrikant, av eller för vilken varan importerats, skall särskilt begära förtullning enligt någon av dessa rubriker och därvid avlämna en på tro och heder avgiven, skriftlig försäkran, att tobaken skall användas uteslutande för tillverkning av rök- eller tuggtobak eller snus.</p>			
	arbetad:			
004.	cigarrer och cigarrcigarretter	1 kg.	7	50
005.	cigarretter	1 kg.	6	50
	andra slag:			
006.	karvad	1 kg.	3	—
007.	annan	1 kg.	2	50
	<p><i>Ann. 3.</i> Då cigarretter och skuren cigarrettobak från tullverket utlämnas till fritt bruk, skall jämte tullavgiften erläggas cigarrettstämpel enligt vad därom särskilt är stadgat.</p>			

Vad först angår oarbetad tobak har, beträffande de olika tullsatserna för olika slag av bladtbak, generaltullstyrelsen i avgivet utlåtande över kommitterades betänkande och förslag framhållit, att dessa tullsatser måhända kunde vålla någon svårighet vid tullbehandlingen, men att de dock, särskilt med hänsyn till de av kommitterade i anmärkning 2 föreslagna bestämmelserna icke syntes kunna medföra några olägenheter av den betydelse, att i följd därav betänklighet mot förslaget skulle kunna resas. Med stöd av vad generaltullstyrelsen sålunda anført har riksdagen ansett sig kunna beträffande tullbestämmelserna för oarbetad tobak i princip upptaga kommitterades förslag. För ernående av den behöfliga inkomstökningen har det emellertid ansetts nödigt att något höja de av kommitterade föreslagna tullsatserna. Riksdagen har

sålunda beslutat, att tullen för de råtabaksslag, som enligt kommitterades förslag skulle draga en tull av 1 krona 80 öre för kilogram, skall sättas till 2 kronor för kilogram samt den för oarbetad tobak i övrigt av kommitterade föreslagna tullsatsen av 2 kronor 50 öre för kilogram skall höjas till 3 kronor. Dessa av riksdagen vidtagna höjningar utöver kommitterades förslag representera en ökad tullinkomst av 1,185,000 kronor.

I fråga om arbetad tobak har generaltullstyrelsen i sitt ovanberörda utlåtande anført, att styrelsen icke funnit sig fullt övertygad om att de av kommitterade föreslagna tullförhöjningarna icke skulle behöva föranleda någon minskning i importen till men för statskassan, och icke heller kunnat finna, att kommitterade till fullo ådagalagt behovet av ett så väsentligt ökat tullskydd, som de föreslagna tullsatserna innebure, men att styrelsen dock icke vågade ifrågasätta någon nedsättning av dessa tullsatser.

Kommitterade anförde i sin motivering för ifrågavarande tullsatser, att syftet varit att avväga dessa så, att status quo i förhållandet mellan den inhemska tillverkningen och importen av tobaksfabrikat måtte i möjligaste mån bibehållas. Samma synpunkt måste i ännu högre grad nu läggas på frågan, då det gäller att omedelbart skapa ökad statsinkomst och ernå det statsfinansiellt sett bästa utbytet av ifrågavarande tullar. Med hänsyn härtill och inför de av generaltullstyrelsen uttalade farhågorna för att de av kommitterade föreslagna tullsatserna kunde komma att föranleda minskning i importen, har riksdagen emellertid funnit försiktigheten bjuda, att tullsatserna å de stora importartiklarna cigarrer och cigaretter något sänkas under vad kommitterade föreslagit för att icke det åsyftade målet, fyllandet av budgetbristen, må genom minskad import äventyras. Detta vinnes bäst, därest de nya tullsatserna sättas till sådana belopp, att det hittills varande tullskyddet för den inhemska tillverkningen icke ökas.

Enligt riksdagens beslut skall råtabak, som användes till tillverkning av cigarrer och cigaretter, draga en tull av 3 kronor för kilogram. Med tillämpning av de utav ovannämnda kommitterade använda metoder för beräkning av det effektiva tullskyddet finner man, att det, för bibehållande av det nuvarande tullskyddet efter fastställandet av sistnämnda tullsats, erfordras, att tullsatsen för cigarrer höjes till 681 kronor 35 öre för 100 kilogram samt tullsatsen för cigaretter till 570 kronor 5 öre för 100 kilogram.

Med hänsyn härtill har riksdagen fastställt tullsatsen för cigarrer — med nödig avrundning för beredande av viss marginal för fabrikanternas möjligen ökade ränteutgifter m. m. — till 7 kronor för kilogram.

Vad åter angår tullen för cigaretter, erbjuder redan den gällande tullsatsen av 4 kronor för kilogram numera, sedan cigaretttillverkningen till allra största delen övergått till stordrift och masstillverkning medelst maskiner med därav följande lägre tillverkningskostnad, ett mer än nödigt högt tullskydd. Riktigheten härav bestyrkes av det förhållandet, att under de sistförflutna åren, sedan cigaretterna blivit föremål för masskonsumtion, den ena stora fabriken efter den andra upprättats av utländska fabrikanter för tillverkning inom landet av de allmänast gängse cigarettmärkena, vilka förut hit importerats. För att icke under sådana omständigheter riskera en avsevärd nedgång i cigarettimporten med därav följande reducerad ökning av den beräknade tullinkomsten har riksdagen icke velat sätta tullen å cigaretter högre än 5 kronor för kilogram.

Beträffande slutligen övriga tobaksfabrikat, snus samt rök- och tuggtobak, hava både 1903 års och 1909 års tobaksskattekommitterade framhållit, att införseln av dessa fabrikat varit så ringa, att någon nämnvärd statsinkomst icke kunde därav hämtas, ävensom att denna import i jämförelse med den inhemska tillverkningen alltid varit så obetydlig, att något ökat skydd för denna tillverkningsgren icke behöfve ifrågasätts.

För att icke åstadkomma en minskning av det nuvarande skyddet genom den av riksdagen beslutade höjningen till 2 kronor för kilogram av tullen å den råttobak, som huvudsakligen användes vid tillverkningen inom landet av här åsyftade tobaksvaror, har tullen för desamma, med undantag för karvad tobak, synts lämpligen kunna sättas till 2 kronor 50 öre för kilogram. För tillverkningen av karvad tobak användas i viss mån råttobakssorter, som enligt riksdagens beslut skola draga en tull av 3 kronor för kilogram, med hänsyn var till tullsatsen för karvad tobak torde böra sättas något högre. Lämpligen synes denna tullsats böra utgöra 3 kronor 50 öre för kilogram.

Av nedanstående tabell framgår den ökade statsinkomst, som är att, med stöd av importsiffrorna för åren 1909—1913, för år 1915 påräkna vid tillämpning av de av riksdagen beslutade tullsatserna.

Nuvarande samt enligt riksdagens beslut beräknad statsinkomst av tobakstullar.

	Import i medeltal för åren 1909—1913	Tullinkomst i medeltal för åren 1909—1913	Beräknad tullinkomst per år enligt riksdagens beslut	Beräknad ökad stats- inkomst utöver nu- varande
	kg.	kr.	kr.	kr.
<i>Oarbetad tobak:</i>				
stjälk	1,263,000	1,263,000	2,526,000	
bladtbak (för snus m. m.)	2,165,000	2,165,000	4,330,000	
» (för cigarrer m. m.).....	1,004,000	1,004,000	3,012,000	
<i>Arbetad tobak:</i>				
cigarrer och cigarrecigarretter	164,000	656,000	1,148,000	
cigarretter	261,000	1,044,000	1,305,000	
andra slag:				
karvad.....	61,000	73,200	213,500	
annan	13,000	15,600	32,500	
	—	6,220,800	12,567,000	6,346,200

Såväl 1903 års som 1909 års tobaksskattekommitterade hava föreslagit, att, därest ökad tobaksbeskattning i form av höjda tullsatsen för oarbetad tobak komme att införas, dessa skulle kompletteras genom en tullförhöjningen motsvarande accis å inom landet odlad tobak. Med hänsyn till vad av sakkunniga sålunda föreslagits har riksdagen velat hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning därom, att Eders Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida för den korta tid, varunder de nu beslutade tullsatserna torde komma att äga tillämpning, åsättande av accis å inom landet odlad tobak må vara påkallat.

För vinnande av det finansiella syftet med förevarande förslag böra givetvis de höjda tullsatserna ofördröjligen träda i kraft.

Riksdagen har sålunda beslutat, att rubrikerna för tobak i gällande tulltaxa skola för tiden från början av år 1915, intill dess de av innevarande riksdag i anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslutade ändrade tullsatserna för tobak komma att träda i kraft, erhålla följande lydelse:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
	oarbetad:			
195.	stjälk	1 kg.	2	—
	bladtobak:			
195 ¹ / ₂ .	s. k. Kentucky-, Virginia- (även Nord- och Syd-Carolina), Ohio-, Maryland- samt Kinatobak.....	1 kg.	2	—
195 ³ / ₄ .	andra slag	1 kg.	3	—
	<i>Anm. 1.</i> För bladtobak, från vilken stjälken helt eller delvis borttagits (stripad bladtobak), utgår tullavgiften med 15 procent förhöjning.			
	<i>Anm. 2.</i> Såvida icke vederbörande tullförvaltning finner de i rubrikerna 195 och 195 ¹ / ₂ stadgade tullsatser otvetydigt tillämpliga, må desamma icke åsättas, med mindre varan av generaltullstyrelsen förklarats hänförlig till något av de i nämnda rubriker uppräknade tobaksslag; och gäller såsom ytterligare villkor för ifrågavarande tullsatsers till- lämpning, att den tobaksfabrikant, av eller för vilken varan importerats, skall särskilt begära för- tullning enligt någon av dessa rubriker och därvid avlämna en på tro och heder avgiven, skriftlig försäkran, att tobaken skall användas uteslutande för tillverkning av rök- eller tuggtobak eller snus.			
	arbetad:			
196.	cigarrer och cigarrcigarretter	1 kg.	7	—
196 ¹ / ₂ .	cigarretter	1 kg.	5	—
	andra slag:			
197.	karvad	1 kg.	3	50
197 ¹ / ₂ .	annan	1 kg.	2	50

Därjämte har riksdagen beslutat, att ökningarna i tullsatserna skola såsom tilläggsavgifter till den förut beslutade tullbevillningen utgöras jämväl under innevarande år från den tid, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes; och får riksdagen, med tillkännagivande av sina sålunda fattade beslut, anhålla,

att Eders Kungl. Maj:t måtte så fort ske kan förordna, att de ändrade tullbestämmelserna skola träda i kraft, samt

att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i övervägande, huruvida för den korta tid, varunder de sålunda antagna tullsatserna torde komma att äga tillämpning, åsättande av accis å inom landet odlad tobak må vara påkallat.

Stockholm den 13 september 1914.

Med undersätlig vördnad.
